

רוח האוניברסליות של דוד

שמואל ב פרק ה, ט-יב

(ט) וַיֵּשֶׁב דָּוִד בְּמִצְדָה וַיִּקְרָא לָהּ עִיר דָּוִד וַיֵּבֶן דָּוִד סָבִיב מִן הַמְּלֹא וּבִיָּתָהּ: (י) וַיֵּלֶךְ דָּוִד הַלֹּךְ וְגָדוֹל וְהָאֱלֹהִי צָבָאוֹת עִמּוֹ: פ (יא) וַיִּשְׁלַח חֵירָם מֶלֶךְ צֹר מַלְאָכִים אֶל דָּוִד וַעֲצֵי אֲרָזִים וְחֹרָשֵׁי עֵץ וְחֹרָשֵׁי אֲבֹן קִיר וַיִּבְנוּ בֵּית לַדָּוִד: (יב) וַיַּדַּע דָּוִד כִּי הִכִּינוּ ה' לְמֶלֶךְ עַל יִשְׂרָאֵל וְכִי נָשָׂא מַמְלָכְתּוֹ בְּעָבוּר עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל: ס

מלכים א פרק ה, יד-טו

(יד) וַיָּבֹאוּ מְכַל הָעַמִּים לְשִׁמֵּעַ אֶת חֲכֻמַּת שְׁלֹמֹה מֵאֵת כָּל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת חֲכֻמָּתוֹ: ס (טו) וַיִּשְׁלַח חֵירָם מֶלֶךְ צֹר אֶת עֲבָדָיו אֶל שְׁלֹמֹה כִּי שָׁמַע כִּי אֹתוֹ מְשֹׁחוּ לְמֶלֶךְ תַּחַת אָבִיהוּ כִּי אֲהָב הָיָה חֵירָם לְדָוִד כָּל הַיָּמִים: ס

שמואל ב פרק ח, ט-י

(ט) וַיִּשְׁמַע תַּעֲיִ מֶלֶךְ חֲמַת כִּי הִפָּה דָּוִד אֶת כָּל חֵיל הַדָּדָעָזָר: (י) וַיִּשְׁלַח תַּעֲיִ אֶת יוֹרָם בְּנוֹ אֶל הַמֶּלֶךְ דָּוִד לִשְׁאֹל לוֹ לְשָׁלוֹם וּלְבָרְכּוֹ עַל אֲשֶׁר נָלַחַם בַּהַדָּדָעָזָר וַיִּכְהוּ כִּי אִישׁ מִלַּחְמֹת תַּעֲיִ הָיָה הַדָּדָעָזָר וַיִּבְדּוּ הָיוּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב וְכָלִי נְחֹשֶׁת:

דברי הימים א פרק טז, ז-לז

(ז) בַּיּוֹם הַהוּא אָז נָתַן דָּוִד בְּרָאשׁ לַהֲדוֹת לֵה' בֵּיד אֶסָף וְאַחִיו: פ (ח) הוֹדוּ לֵה' קְרָאוּ בְּשִׁמוֹ הוֹדִיעוּ בְּעַמִּים עֲלִילֹתָיו... (כג) שִׁירוּ לֵה' כָּל הָאָרֶץ בְּשִׁירוֹ מִיּוֹם אֶל יוֹם יִשׁוּעָתוֹ: (כד) סִפְרוּ בְּגוֹיִם אֶת כְּבוֹדוֹ בְּכָל הָעַמִּים נִפְלְאוֹתָיו: (כה) כִּי גָדוֹל ה' וּמְהֵלֵל מְאֹד וְנוֹרָא הוּא עַל כָּל אֱלֹהִים: (כו) כִּי כָל אֱלֹהִי הָעַמִּים אֱלִילִים וְה' שְׁמִים עֹשֶׂה: (כז) הוֹד וְהָדָר לִפְנֵי עַז וְחֲדָוָה בְּמִקְמוֹ: (כח) הָבוּ לֵה' מִשְׁפָּחוֹת עַמִּים הָבוּ לֵה' כְּבוֹד וְעַז: (כט) הָבוּ לֵה' כְּבוֹד שְׁמוֹ שְׂאוּ מִנְחָה וּבֹאוּ לִפְנֵי הַשְׁתַּחֲוֹוֹ לֵה' בַּהֲדָרַת קֹדֶשׁ: (ל) חִילוּ מִלִּפְנֵי כָל הָאָרֶץ אֵף תִּכּוֹן תִּבְלָל בַּל תִּמְוֹט: (לא) יִשְׁמְחוּ הַשְּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ וַיֵּאמְרוּ בְּגוֹיִם ה' מֶלֶךְ...

בבלי סוכה נב ע"א

וספדה הארץ משפחות משפחות... הא הספידא מאי עבידתיה? פליגי בה רבי דוסא ורבנן. חד אמר: על משיח בן יוסף שנהרג, וחד אמר: על יצר הרע שנהרג.

אורות ישראל פרק ו סעיף ו

במשיח בן יוסף מתגלה התכונה של לאומיות ישראל מצד עצמם. אמנם התכלית האחרונה אינה התגדרות התיחדות הלאומיות בלבדה כ"א השאיפה לאחד כל באי עולם למשפחה אחת לקרא כולם בשם ד', ואע"פ שזה צריך ג"כ מרכז מיוחד מ"מ אין הכונה כולה רק המרכז כ"א פעולתו ג"כ על הכלל הגדול.

וכשצריך העולם לעבור ענין הלאומיות אל הכללות צריכה להיות ג"כ כעין הריסה אל הדברים שהושרשו מצד הלאומיות המצומצמת, שיש עמה המגרעות של אהבה פרטית יתרה. על כן עתיד משיח בן יוסף ליהרג, ומלכות אמתית וקיימת תהי' משיח בן דוד.

וכשמדת הכוסף אל הטוב הכללי מגיעה לביטול ערכה של התיחדות הלאומיות, הנה עוד צעד אחד והרע יהי' מבוער ג"כ מחיי היחידים, נמצא שביטול יצר הרע והריגת משיח בן יוסף קרובים הם בענינם זל"ז. לפיכך נחלקו חז"ל בפ' החליל על הפסוק והביטו את אשר דקרו, אם הוא על משיח בן יוסף שנהרג או על יצר הרע שנהרג.